

Einde aan daling van het aantal allerjongsten in zicht

Het aantal jeugdige inwoners in de provincie Groningen is de afgelopen jaren afgenomen. Deze ontgroening van de bevolking heeft onder andere tot gevolg dat steeds meer basisscholen in hun bestaan worden bedreigd. In dit feitenblad worden de recente ontwikkelingen op het gebied van ontgroening bekeken.

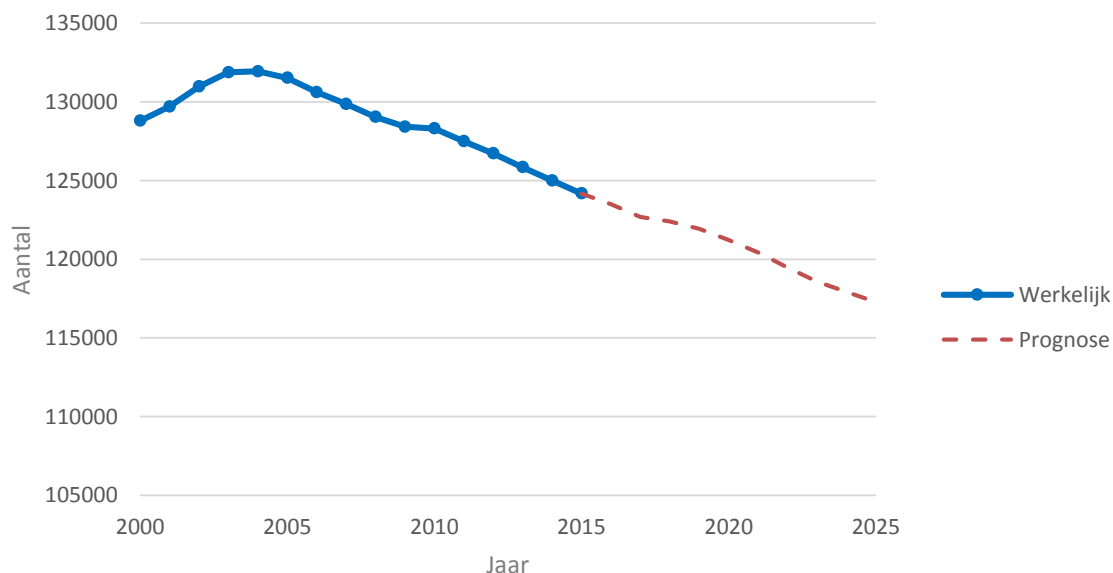
In het kort

- Het aantal jongeren (0 t/m 19 jaar) zal de komende jaren af blijven nemen.
- De daling vindt vooral plaats in de leeftijdscategorie 10 t/m 19 jaar.
- De verwachting is dat het aantal 0 t/m 4 jarigen de komende jaren weer wat zal toenemen, wat voornamelijk te danken zal zijn aan de toename in de stad Groningen.

Dalend aantal jeugdige inwoners

Op 1 januari 2015 telde de provincie Groningen ruim 124 duizend jeugdige inwoners (0 t/m 19 jaar). Dit zijn er bijna 8 duizend minder dan in 2004 toen het aantal jeugdige inwoners in de provincie Groningen zijn piek bereikte, een daling van 5,9%. Zoals te zien valt in onderstaande grafiek is sindsdien het aantal inwoners van 0 t/m 19 jaar sterk afgenomen. Ook het afgelopen jaar was er weer een daling van meer dan 800 jeugdigen, ongeveer 0,7% van het totaal aantal jongeren. Volgens de laatste prognose zal deze daling de komende tien jaar nog doorzetten. De ontgroening in de provincie is overigens geen puur Gronings verschijnsel. In heel Nederland neemt het aantal jongeren af, al is deze daling wel minder sterk (-0,5% in het afgelopen jaar).

Figuur 1: Bevolkingsontwikkeling 0 t/m 19 jaar, 2000-2025

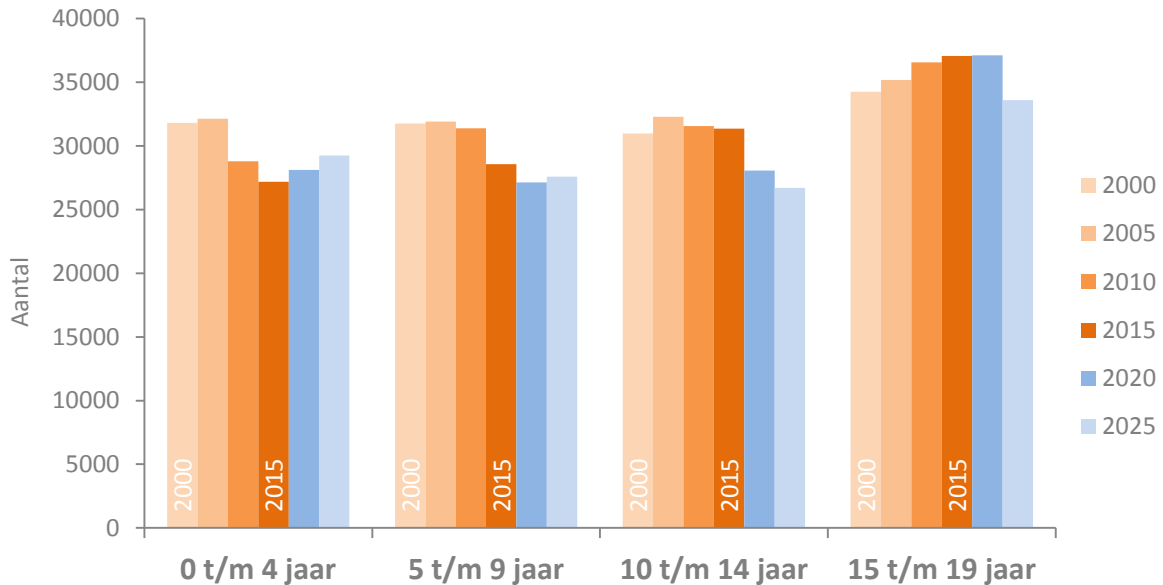

Bronnen: CBS, 2015; ABF/Primos, 2015
Bewerking: Sociaal Planbureau Groningen, 2016

Daling jongeren niet eerlijk verdeeld over de leeftijdscategorieën

Er zijn wel verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen binnen de groep 0 t/m 19 jarigen. In de onderstaande grafiek wordt duidelijk dat de daling van het aantal jongeren voorspeld vooral is voorgekomen bij de twee jongste leeftijdscategorieën. In de categorie 10 t/m 14 jaar heeft de afgelopen jaren ook een daling plaatsgevonden, maar deze is minder sterk dan in de jongste groepen. Het aantal jongeren in de oudste leeftijdscategorie (15 t/m 19 jaar) is daarentegen nog toegenomen.

Figuur 2: Bevolkingsontwikkeling in leeftijdscategorieën, 2000-2025

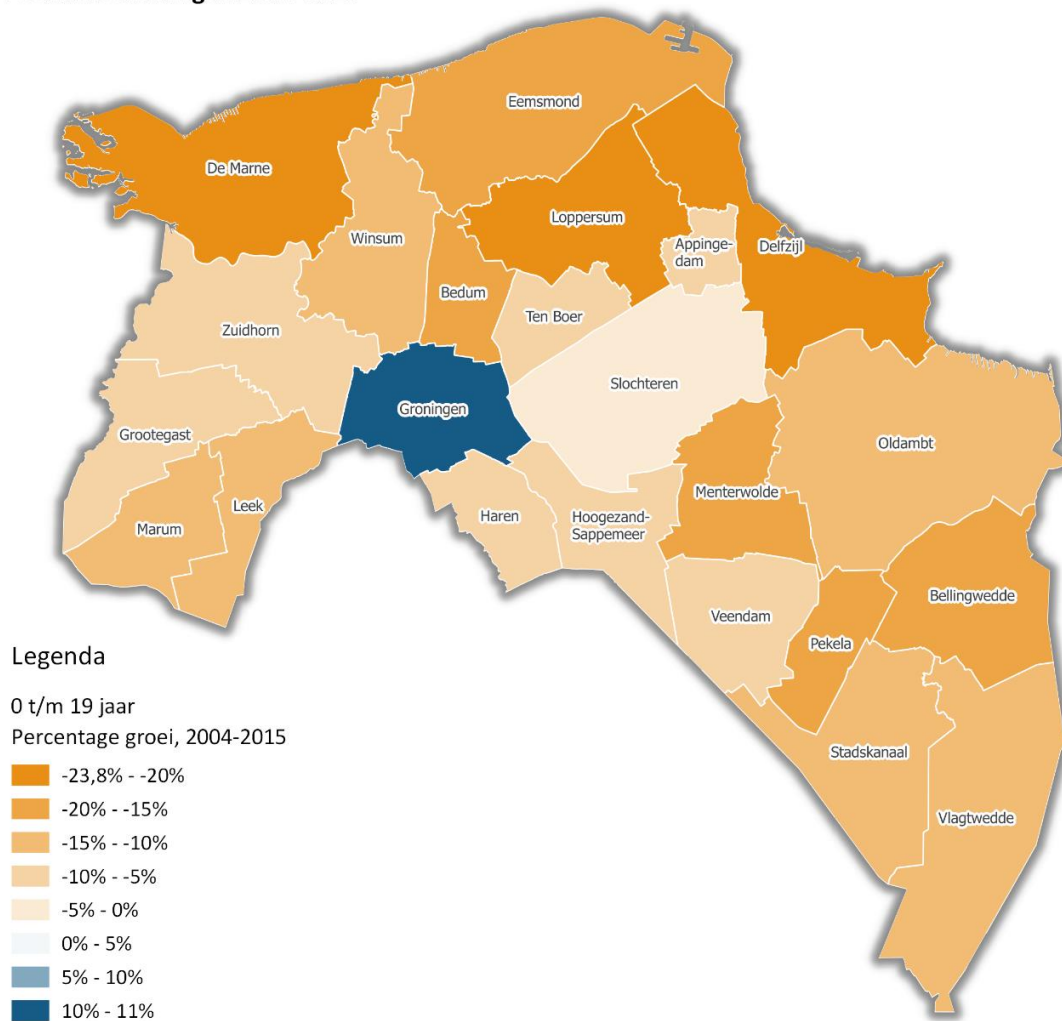
Bronnen: CBS, 2015; ABF/Primos, 2015
Bewerking: Sociaal Planbureau Groningen, 2016

Dit beeld zal de komende jaren echter veranderen. De verwachting is dat dat bij de allerjongsten (0 t/m 4 jaar) het dieptepunt lijkt bereikt; recente prognoses laten namelijk weer een lichte toename zien in het aantal 0 t/m 4 jarigen. Eenzelfde ontwikkeling ligt in het verschiet voor de 5 t/m 9 jarigen. De toekomst voor de oudere leeftijdscategorieën ziet er minder florissant uit. De komende vijf jaar wordt voor de categorie 10 t/m 14 jaar een sterke daling voorspeld en vijf jaar daarna lijkt ook de oudste categorie niet aan een daling te ontsnappen. Kortom, ondanks de voortdurende totale daling van het aantal jongeren zien we binnen deze groep een verschuiving van de huidige afname bij de jongste groepen, naar een afname in de oudere leeftijdscategorieën.

Daling jongeren oneerlijk verdeeld binnen de provincie

De daling van het aantal jongeren vindt niet overal in de provincie met dezelfde snelheid plaats. In sommige gemeenten is sprake van een sterke afname. Zo valt in het noorden van de provincie te zien dat in De Marne, Loppersum en Eemsum het aantal jongeren met bijna een kwart verminderd is sinds 2004. In andere gemeenten is de afname minder sterk. Deze gemeenten zijn vooral rond de gemeente Groningen te vinden, zoals bijvoorbeeld de gemeente Slochteren (-3%) en de gemeente Zuidhorn (-6%). De gemeente Groningen kende in tegenstelling tot alle ander gemeenten juist een groei van het aantal jongeren (+11%).

Bevolkingsontwikkeling 0 t/m 19 jaar Provincie Groningen 2004-2015

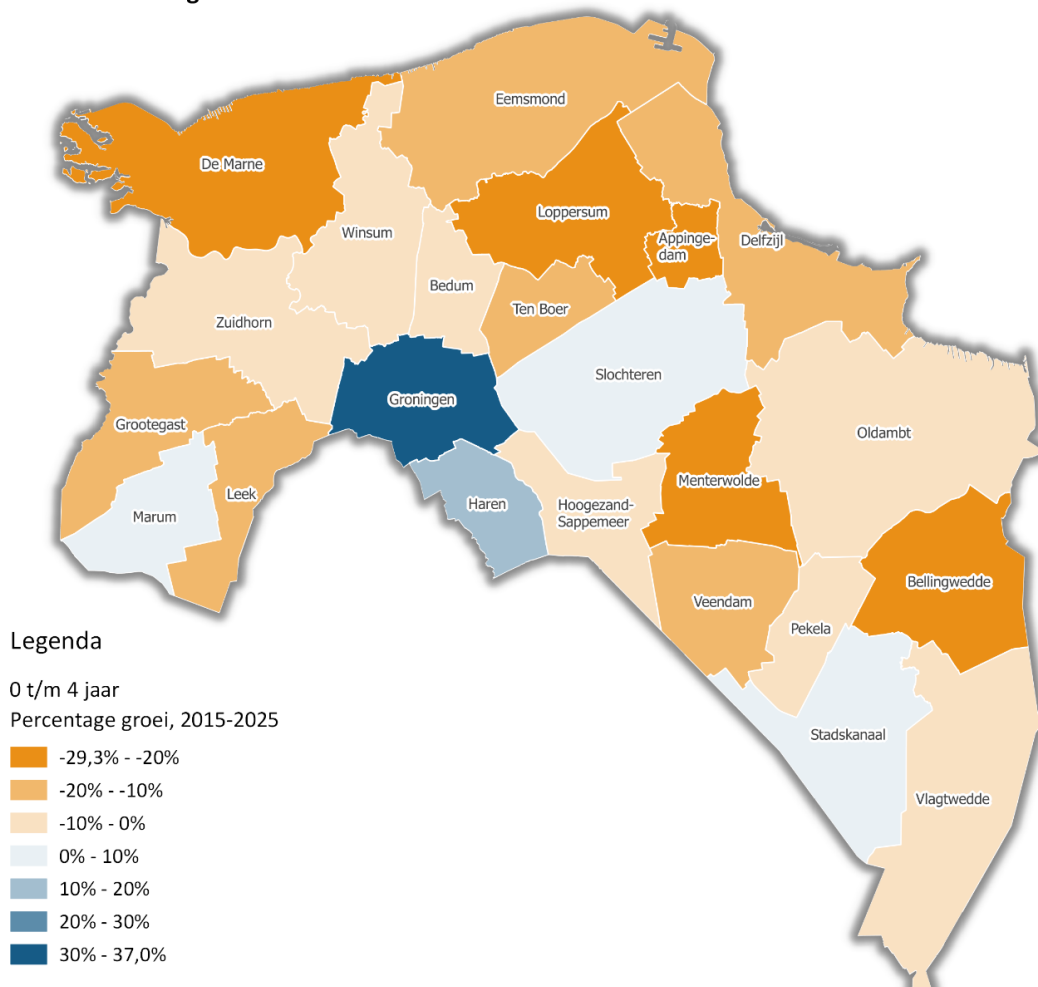

Bron: CBS, 2015 | Bewerking: Sociaal Planbureau Groningen, 2016

De verschuivende ontgroening binnen de provincie

Tot zover is duidelijk geworden dat de sterkte van de ontgroening varieert binnen de provincie. Daarnaast hebben we kunnen zien dat er binnen de categorie jongeren in de directe toekomst een verschuiving zal plaatsvinden van een daling in de jongste leeftijdscategorieën naar een daling in de oudere leeftijdscategorieën. Deze verschuiving zal echter ook niet gelijkmatig verdeeld zijn. Op onderstaande kaart wordt bijvoorbeeld duidelijk dat de voorspelde provinciale toename van het aantal 0 t/m 4-jarigen in de komende 10 jaar voornamelijk in de gemeente Groningen (+37%) zal plaatsvinden. In de meeste andere gemeenten zal de omvang van deze jongste groep ook in de komende jaren nog afnemen. Met name in De Marne, Appingedam en Menterwolde wordt een sterke krimp van de 0 t/m 4-jarigen voorspeld.

Bevolkingsontwikkeling 0 t/m 4 jaar Provincie Groningen 2015-2025

Bron: CBS, 2015 | Bewerking: Sociaal Planbureau Groningen, 2016

Samenvattend

Uit dit feitenblad is gebleken dat het aantal jongeren in de provincie Groningen de komende jaren nog zal afnemen. Hierbij lijkt een verschuiving plaats te vinden van een daling van de jongere jeugdigen (0 t/m 9 jaar) naar een daling van de oudere jongeren (10 t/m 19 jaar). De verwachting is zelfs dat de omvang het aantal allerjongsten (0 t/m 4 jaar) in de komende vijf jaar op provinciale schaal weer zal toenemen. Een belangrijke kanttekening bij deze kerende trend is dat die groei voornamelijk in de stad Groning zal plaatsvinden. In het gros van de overige gemeenten zal het aantal jongeren in alle leeftijdscategorieën blijven dalen.

Meer informatie

Hans Elshof
h.elshof@sociaalplanbureaugroningen.nl
06 518 561 32

Carola Simon
c.simon@sociaalplanbureaugroningen.nl

Sociaal Planbureau Groningen
April 2016